

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Stappenplan voor het handelen bij signalering van huiselijk geweld en
kindermishandeling

Nieuwe versie 2020

Schoolleiders geïnformeerd:
Besproken in GMR:
Besproken in de RvT:
Besluit bestuurder:

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	5
Stappenplan toelichting	6
Stap 1: In kaart brengen van signalen	6
Stap 2: Overleggen met een collega en/of (eventueel anoniem) 'Veilig Thuis'	6
Stap 3: Gesprek met de ouder(s)/verzorgers	6
Stappen 4 en 5: afwegingskader	7
Verantwoordelijkheden van Stichting Penta voor het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat	8
Bijlage 1: 'Veilig Thuis'; advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling	10
Bijlage 2: Signalen kinderen	11
Bijlage 3: Sociale kaart	13

Inleiding

Per juli 2013 is de wet Verplichte Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling in werking getreden. In het kader van kwaliteitszorg, wordt de plicht opgelegd om een meldcode te hanteren voor huiselijk geweld en kindermishandeling. De verplichting geldt voor organisaties en *zelfstandige medewerkers* in de gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg, justitie en politie.

In de afgelopen jaren is steeds duidelijker geworden dat huiselijk geweld en kindermishandeling op grote schaal voorkomt. Het gaat om één van de omvangrijkste geweldsvormen in onze samenleving. Dit wordt onderstreept door cijfers op dit gebied. Om deze geweldsvormen zoveel mogelijk te voorkomen of in elk geval terug te dringen, is vroeg signalering ervan belangrijk. Ook scholen hebben gezien hun rechtstreekse contacten met leerlingen, een verantwoordelijkheid hierin. Zij zijn in staat signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling in een vroeg stadium op te vangen. Het gaat hier om een verantwoordelijkheid op organisatieniveau, maar ook op het niveau van de individuele medewerker. Zij kunnen worden aangesproken op de feitelijke toepassing van het stappenplan in de meldcode.

Uit onderzoeken is gebleken dat veel professionals onzeker zijn over de te zetten stappen als zij geweld vermoeden of signaleren. Door de stappen te beschrijven die professionals in geval van signalen van geweld kunnen zetten, worden professionals ondersteund in het effectief reageren op signalen van geweld. Deze stappen zijn opgenomen in de meldcode. De code ondersteunt professionals bij de afweging om wel of niet te melden en eventuele verdere stappen te ondernemen. Door de code weten zij welke stappen zij binnen hun organisatie kunnen zetten en wanneer zij advies en ondersteuning kunnen krijgen van 'Veilig Thuis'; het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. En wanneer ze daar eventueel kunnen melden.

In 2019 is de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling verbeterd en aangescherpt door een afwegingskader in het stappenplan op te nemen; het betreft de stappen 4 en 5. In deze vernieuwde versie van de Meldcode is daarvoor gebruik gemaakt van het Afwegingskader Meldcode bestemd voor Onderwijs en Leerplicht/RMC (bron: PO-Raad).

Het bevoegd gezag van Stichting Penta,

overwegende:

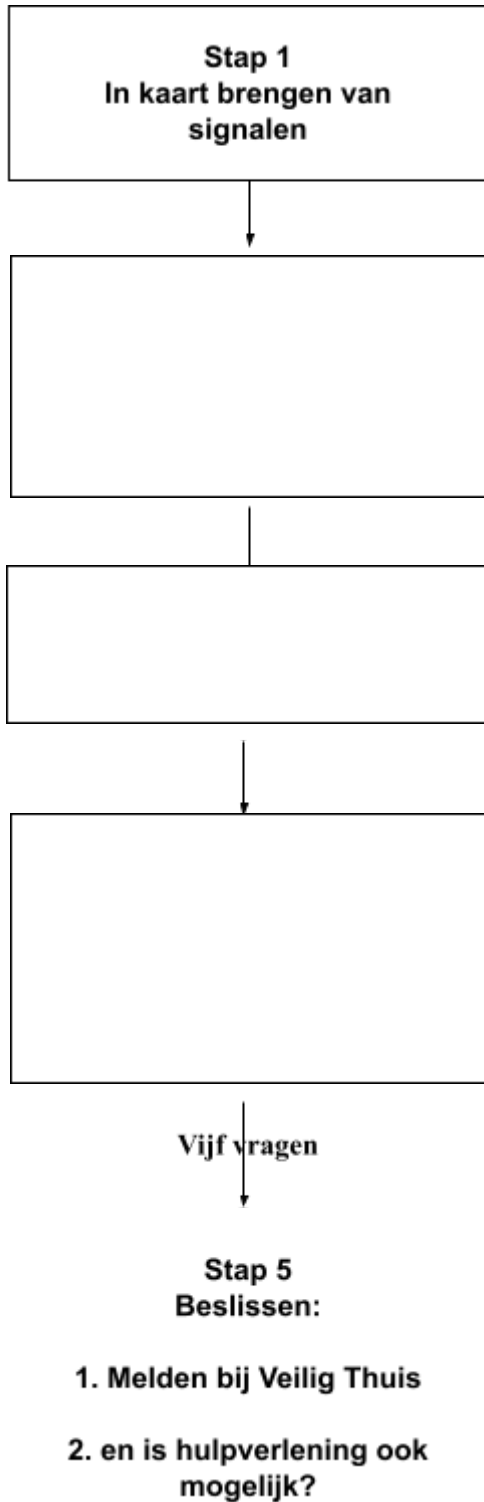
- dat Stichting Penta verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan haar leerlingen en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan leerlingen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat van de medewerkers die werkzaam zijn bij Stichting Penta op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met leerlingen attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- dat Stichting Penta een meldcode wenst vast te stellen zodat de beroepskrachten die binnen Stichting Penta werkzaam zijn weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat Stichting Penta in dit kader ook vastlegt op welke wijze zij de beroepskrachten bij deze stappen ondersteunt;
- dat onder huiselijk geweld wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, en eengerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex) partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;
- dat onder kindermishandeling wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten;
- dat onder medewerker in deze code wordt verstaan: de medewerker die voor Stichting Penta werkzaam is en die in dit verband aan leerlingen van de organisatie zorg, begeleiding, onderwijs, of een andere wijze van ondersteuning biedt.
- dat onder leerling in deze code wordt verstaan: de leerling aan wie de medewerker zijn professionele diensten verleent

In aanmerking nemende

- de Wet bescherming persoonsgegevens;
- de Jeugdwet
- de Wet maatschappelijke ondersteuning
- de Wet op het Primair Onderwijs
- en het privacyreglement van de Stichting Penta

stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast.

Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- Observeer en noteer
- Onderzoek naar onderbouwing
- Gebruik bijlage 2

Stap 2: Overleggen met een (deskundige) collega en/of eventueel (anoniem) 'Veilig Thuis'

- Consulteer interne en externe collega's tijdens:
  - Groepsbespreking, zorgteam, zorgadviesteam
  - Centrum voor Jeugd en Gezin
- Bilateraal overleg met jeugdarts, sociaal verpleegkundige, IB-er of andere betrokkenen, bijv. leerplichtambtenaar
- Overleg eventueel (anoniem) ook met 'Veilig Thuis'

Stap 3: Gesprek met de ouder

- Gesprek met de ouders, verzorgers: 'delen van de zorg'

Stap 4 en 5 : Afwegingskader:

Afweging 1: Vermoeden wegen: is er actie nodig?

Afweging 2: Is er sprake van acute en/of structurele onveiligheid?:

Afweging 3: Ben ik, of iemand anders in mijn school of een ketenpartner in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

Afweging 4: Wordt hulp aanvaard?

Afweging 5: Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

NB: bij alle stappen in dit proces biedt 'Veilig Thuis' ondersteuning en advies aan. Op de volgende pagina's worden de stappen toegelicht.

Stappenplan toelichting

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontcrachten in kaart en leg deze vast: observeer en noteer. Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen. Laat indien mogelijk gespreksverslagen door alle betrokkenen ondertekenen. Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van bijlage 2 'signalen kinderen'. Ook staat in de Handleiding een checklist (bijlage 4).

Betreffen de signalen huiselijk geweld of kindermishandeling gepleegd door *een medewerker*, meld de signalen dan bij de leidinggevende of de directie, conform de interne richtlijnen. In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing. Beschrijf uw signalen zo feitelijk mogelijk. Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontcracht. Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd. Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

Stap 2: Overleggen met een collega en/of (eventueel anoniem) 'Veilig Thuis'

Bespreek de signalen op school in het Zorgteam: anoniem als de ouders hiervan niet op de hoogte zijn. Vraag zo nodig ook advies aan 'Veilig Thuis'. Zie tevens bijlage 1 'Veilig Thuis'; advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Advies van Veilig Thuis kan, indien noodzakelijk, direct omgezet worden in een melding. Naast deze stappen kan ook de Verwijsindex worden geraadpleegd.

Stap 3: Gesprek met de ouder(s)/verzorgers

Bespreek de signalen met de ouders(s)/verzorgers. Hebt u ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de ouder(s), raadpleeg dan een deskundige collega, externe vertrouwenspersoon, zorgteam en/of het meldpunt 'Veilig Thuis'.

1. leg de ouder het doel uit van het gesprek;
2. beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan;
3. nodig de ouder uit om een reactie hierop te geven;
4. kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen. Let wel: bij vermoedens van vrouwelijke genitale verminking/eerwraak is het zaak dit vermoeden niet eerst met ouders te bespreken, maar eerst voor te leggen aan Veilig Thuis. Ingeval een vermoeden van vrouwelijke genitale verminking kunt u daarbij de Verklaring tegen meisjesbesnijdenis gebruiken. Bij Pharos zijn hierover voorlichtingsfolders in vele talen verkrijgbaar (zie de Sociale Kaart)
5. maak een verslag van het gesprek (en laat het indien mogelijk door de betrokkenen ondertekenen).

Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de ouder(s), is alleen mogelijk als:

- de veiligheid van de leerling, die van u zelf, of die van een ander in het geding is;
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de ouder door dit gesprek het contact met u zal verbreken (en de school zal verlaten).

Hoewel wij op onze scholen geen meerderjarige leerlingen hebben, is een gesprek met de leerling ook belangrijk; doelstelling is het kunnen uiten van gevoelens en gedachten en NIET om de situatie te onderzoeken!

Ook als de leerling nog jong is, is het van belang dat de medewerker het gesprek met hem aangaat, tenzij dat vanwege zijn jeugdige leeftijd echt niet mogelijk of te belastend voor hem

is. De medewerker beoordeelt zelf of een gesprek zinvol en mogelijk is, zo nodig in overleg met een collega, de externe vertrouwenspersoon, zorgteam of met 'Veilig Thuis'. Als een kind op school tegenover een medewerker een onthulling/disclosure doet over mishandelingen in de thuissituatie neem dan altijd gelijk contact op met Veilig Thuis. Kinderen die op school vertellen thuis onveilig te zijn doen dat regelmatig alleen als zij echt heel bang en onveilig zijn.

Afwegingskader bij stappen 4 en 5

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school¹ of een ketenpartner² in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA -> Melden bij Veilig Thuis en hulp organiseren, zie afweging 4

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> Melden bij Veilig Thuis en hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren³ van de veiligheid van alle betrokkenen.

¹ Hierbij valt te denken aan functionarissen uit de 2e lijnsondersteuning in de school, altijd onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag (dus geen docenten, wel een zorgcoördinator, een

STICHTING PENTA Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

vertrouwenspersoon, een orthopedagoog, een schoolpsycholoog, een intern begeleider, een schoolmaatschappelijk werker, ...)

² Betrokken functionarissen vanuit de gemeente. Per gemeente verschillend; hierbij valt te denken aan de leerplichtambtenaar of een medewerker van een buurt- of wijkteam dat betrokken is bij de school of een medewerker van de GGD/Jeugdgezondheidszorg.

Verantwoordelijkheden van Stichting Penta voor het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat

Om het voor medewerkers mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de meldcode te zetten, draagt Stichting Penta er zorg voor dat door de **Bestuurder en/of de schoolleiders**:

- binnen de organisatie en in de kring van ouders bekendheid wordt gegeven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- regelmatig een aanbod wordt gedaan van trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering, zodat medewerkers voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- er voldoende interne en externe deskundigen beschikbaar zijn die de beroepskrachten kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de code; deze deskundigen kunnen ook nazorg verlenen.
- de meldcode aansluit op de werkprocessen binnen de organisatie;
- de werking van de meldcode regelmatig wordt geëvalueerd en dat zo nodig acties in gang worden gezet om de toepassing van de meldcode te optimaliseren;
- afspraken worden gemaakt over de wijze waarop Stichting Penta zijn medewerkers zal ondersteunen als zij door leerlingen of diens ouders in of buiten rechte worden aangesproken op de wijze waarop zij de meldcode toepassen.
- afspraken gemaakt worden over de wijze waarop Stichting Penta de verantwoordelijkheid opschaaft indien de signalering en verwijzing voor een leerling stagneert;

Voorts draagt de Stichting Penta er zorg voor dat er **een interne deskundige** aanwezig is, die:

- als aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling is aangesteld;
- als vraagbaak functioneert binnen de organisatie voor algemene informatie over (de meldcode) kindermishandeling;
- signalen herkent die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- kennis heeft van de stappen volgens de meldcode;
- taken vaststelt van een ieder (Wie doet Wat Wanneer) en deze aan de meldcode toevoegt;
- de sociale kaart in de meldcode actueel houdt;
- deelneemt aan het Ondersteuningsteam;
- de aansluiting van de meldcode op de werkprocessen uitvoert;
- de aansluiting van de meldcode op de zorgstructuur uitvoert;
- samenwerkingsafspraken vastlegt met ketenpartners in de meldcode (sociale kaart);
- de uitvoering van de meldcode coördineert bij een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling;

STICHTING PENTA Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

- waakt over de veiligheid van de leerling bij het nemen van beslissingen;
- (zo nodig) contact opneemt met 'Veilig Thuis'; het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling;
- de genomen stappen evalueert met betrokkenen;
- toeziet op zorgvuldige omgang met de privacy van het betreffende gezin;
- toeziet op dossiervorming en verslaglegging.

Voor deze taak kan de Intern Begeleider of direct leidinggevende aangesteld worden

Ook draagt de Stichting er zorg voor dat **de leerkracht, vakleerkracht en/of remedial teacher**:

- signalen herkent die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- overlegt met de intern begeleider bij zorg over een leerling aan de hand van waargenomen signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- afspraken uitvoert die zijn voortgekomen uit het overleg met de intern begeleider of andere betrokkenen, zoals observeren of een gesprek met de ouder;
- de resultaten bespreekt van deze ondernomen stappen met de intern begeleider of andere betrokkenen.

De directie, de leidinggevende en de medewerkers zijn *niet* verantwoordelijk voor:

- **het vaststellen** of er al dan niet sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld;
- **het verlenen van professionele hulp** aan ouders of leerlingen (begeleiding).

Bijlage 1: 'Veilig Thuis'; advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling

Advies

Bij iedere stap van de meldcode geldt dat er altijd contact op kan worden genomen met 'Veilig Thuis'. Bij 'Veilig Thuis' is veel kennis aanwezig over mogelijke signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. De medewerkers kunnen ook adviseren over de te zetten stappen en over het voeren van gesprekken met cliënten over de signalen. Bij het vragen van advies zet 'Veilig Thuis' of het Steunpunt zelf geen stappen in de richting van de leerling of die van anderen. Het advies is dus uitsluitend gericht tot de adviesvrager. Alle melders van een vermoeden van kindermishandeling worden door 'Veilig Thuis' geïnformeerd over hetgeen er met hun informatie is gedaan

NB: Adviesgesprekken vinden plaats op basis van anonieme cliëntgegevens, voor een adviesgesprek heeft u uw beroepsgeheim dus niet te verbreken.

Melden

Als er bij het volgen van de stappen wordt besloten tot het doen van een melding, neemt 'Veilig Thuis' het onderzoek naar het huiselijk geweld of de kindermishandeling over. 'Veilig Thuis' houdt melders op de hoogte van de uitkomsten van het onderzoek en van de acties die in gang worden gezet.

NB: Bij een melding moeten cliëntgegevens worden verstrekt omdat 'Veilig Thuis' anders geen acties in gang kan zetten naar aanleiding van de melding.

'Veilig Thuis' is er voor iedereen, jong en oud, die te maken heeft met huiselijk geweld of kindermishandeling. Het telefoonnummer van 'Veilig Thuis' is: 0800 2000.

Voor meer informatie over **het handelingsprotocol** verwijzen wij u naar de volgende site: <https://www.handelingsprotocol.nl/bo-utrecht>

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat de leerling of zijn gezinslid daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, kunt u meteen advies vragen aan 'Veilig Thuis'. Komt men daar, op basis van de signalen, tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan kunt u zo nodig in hetzelfde gesprek een melding doen zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet. In noodsituaties kunt u overigens ook contact zoeken met Veilig Thuis. Het meldnummer 112 is natuurlijk het nummer wat in noodsituaties altijd gebeld dient te worden.

Bijlage 2: Signalen kinderen

Hieronder worden een aantal signalen weergegeven, die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling. Maar het zijn niet de enige indicatoren, want sommige kinderen die mishandeld of misbruikt worden zijn heel goed in het onzichtbaar worden.

Lichamelijke en gedragssignalen bij kinderen tot 12 jaar

- Onverklaarbare blauwe plekken, schaafwonden, kneuzingen, botbreuken;
- Krab-, bijt- of brandwonden;
- Littekens;
- Slechte verzorging in kleding, hygiëne, voeding;
- Onvoldoende geneeskundige of tandheelkundige zorg;
- Achterstand in ontwikkeling (motoriek, spraak, taal, emotioneel, cognitief);
- Psychosomatische klachten (buikpijn, hoofdpijn, misselijk, etc.);
- Vermoeidheid, lusteloosheid;
- Genitale of anale verwondingen;
- Jeuk of infectie bij vagina of anus;
- Opvallend vermageren of dikker worden;
- Recidiverende urineweginfecties of problemen bij het plassen;
- Niet zindelijk (vanaf 4 jaar); let op: bij een verstandelijke beperking kan de zindelijkheidsleeftijd afwijken;
- Afwijkende groei- of gewichtscurve;
- Kind gedijt niet goed;
- Kind komt steeds bij andere artsen of ziekenhuizen;
- Houterige manier van bewegen (benen, bekken 'op slot');
- Pijn bij lopen of zitten;
- Slaapproblemen;
- Voeding- of eetproblemen.

Emoties en gedrag bij kinderen tot 12 jaar

- Extreem zenuwachtig, gespannen, angstig of boos;
- Teruggetrokken gedrag;
- in zichzelf gekeerd, depressief;
- Passief, meegaand, apathisch, lusteloos;
- Kind is bang voor de ouder;
- Plotselinge verandering in gedrag;
- veel aandacht vragen op een vreemde manier;
- Niet bij de leeftijd passende kennis, gedrag of omgang met seksualiteit;
- Vastklampen of veel afstand houden;
- Angst of schrikreacties bij onverwacht lichamenlijk contact;
- Zelf verwondend gedrag;
- Overijverig;
- Jong of ouwelijk gedrag;
- Stelen, brandstichting, vandalisme;
- Altijd waakzaam;
- Extreem verantwoordelijkheidsgevoel;
- Niet spelen met andere kinderen (vanaf 3 jaar);
- Afwijkend spel (ongebruikelijke thema's die kunnen wijzen op kindermishandeling);
- Snel straf verwachten;
- Agressieve reacties naar andere kinderen;
- Geen interesse in speelgoed of spel

Signalen op school

- Leerproblemen;
- Taal- of spraakproblemen
- Plotselinge drastische terugval in schoolprestaties;
- Faalangst;
- Hoge frequentie schoolverzuim;
- Altijd heel vroeg op school zijn en na schooltijd op school(plein) blijven;
- Regelmatig te laat op school komen;
- Geheugen- of concentratieproblemen;
- Geen of weinig belangstelling van de ouders voor (de schoolprestaties van) het kind;
- Angstig bij het omkleden (bij gym of zwemmen);
- Afwijkend gedrag wanneer de ouders het kind van school halen;
- Kind wordt onverwacht uitgeschreven zonder afscheid;
- Onverzorgd naar school;
- Zonder ontbijt en/of zonder lunchpakket naar school;
- Ouders nemen schooladviezen niet over;
- Te hoge druk op schoolprestatie.

Bijlage 3: Sociale kaart

Veilig Thuis

<https://www.handelingsprotocol.nl/utrecht-home-2>

0800 – 2000 (gratis telefoonnummer – 24 uur per dag bereikbaar)

1.Hoorn

<https://www.hoorn.nl/welkom-1punthoorn>

Centrum voor Jeugd en Gezin

www.cjg.nl / www.samenwerkenvoordejeugd.nl

GGD Nederland

www.ggd.nl

GGZ (volwassen en jeugd)

www.ggz nederland.nl

Nederlands Jeugd Instituut

<https://www.nji.nl/>

Onderwijsinspectie

www.onderwijsinspectie.nl

Politie (ook sociale jeugd- en zedenzaken)

0900 - 8844 (geen spoed) / 112 (spoed)

www.politie.nl

Raad voor de Kinderbescherming

<https://www.kinderbescherming.nl/>

Zorgadviesteam, landelijk steunpunt (ZAT)

www.zat.nl

Landelijk Expertisecentrum Pharos,

<https://www.pharos.nl/kennisbank/?thema=meisjesbesnijdenis-vgvwww>